

ДО ДЕКАНА
НА ПРАВОСЛАВЕН БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ РЕЙНИНГОВАТА СИСТЕМА ЗА 2020 Г.
от доц. д-р Магдалена Легкоступ,
председател на Факултетската комисия по управление на качеството и акредитацията

Относно: Състояние и статус на професионалните направления в Православния богословски факултет в изданието на Рейтинговата система на висшите училища в България за 2020 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ДЕКАН,

На 12 ноември 2020 г. е публикувано изданието на Рейтинговата система на висшите училища в Република България за 2020 г. (РСВУРБ).

Представям Ви анализ на показателите от Рейтинговата система на ВУ за двете професионални направления в Православния богословски факултет както следва:

2.4. Религия и теология и **8.2. Изобразително изкуство**

Основни резултати:

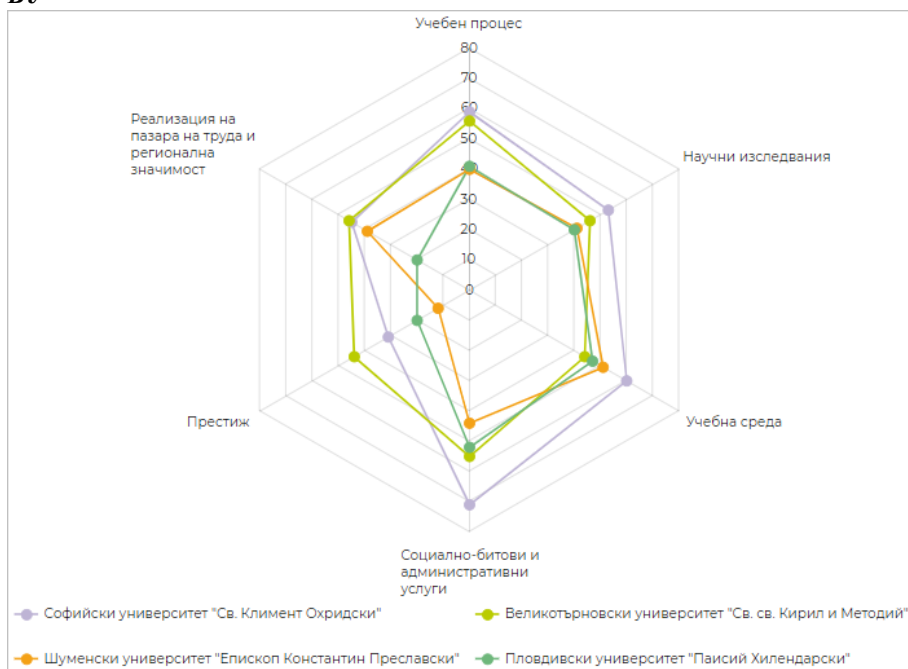
I. ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 2.4. РЕЛИГИЯ И ТЕОЛОГИЯ

Общата оценка на професионално направление 2.4. „Религия и теология“ за 2020 г. се е повишила значително (49 точки) в сравнение с 2019 г. (44 точки) и в това направление ВТУ трайно заема първото място между извънстоличните университети.

Фигура 1. Развитие на професионално направление 2.4. Религия и теология по ВУ

Фигура 2. Сравнение на показателите за професионално направление 2.4. Религия и теология по ВУ

Сред показателите, отнасящи се до **учебния процес**, няма значими разлики в сравнение с водещото в класацията ВУ (СУ „Св. Климент Охридски“). Отчитат се подобри резултати при показателя *международна мобилност* (131.58 през 2020 г. спрямо 113.64 през 2019 г.). Налице е лек спад в показателя *дипломиране на студенти* през 2020 г. (72.6 спрямо 74.63) и особено при показателя *брой студенти*: 38.

При индикаторите в раздела „**Научни изследвания**” могат да се направят две констатации: 1) повишаване на резултатите по повечето показатели за 2020 г. в сравнение с предходната 2019 г. и 2) налице са все още сравнително ниски резултати в сравнение с останалите ВУ, където се осъществява обучение в направлението.

Относно показателите, отразяващи индексите за цитируемост, остава отворен въпросът до каква степен данните отразяват реалното състояние, като се има предвид, че към момента няма нито едно научно издание в областта на теологията в България, регистрирано в съответните бази (Scopus, Web of Science и т. н.). Основателно може да се твърди, че данните по тези показатели не отразяват коректно реалното състояние на научноизследователската дейност в направлението в различните ВУ. Факт е, че научни публикации в нереферирани издания не носят актив при показателите на Рейтинговата система, а броят на базите данни с научна информация, в които реферирана и индексирана публикация може да се отчете като актив, е силно ограничен. Методологията на отчитането на данните не отразява спецификата на научното направление и публикациите в авторитетни издания у нас и в чужбина, които отговарят на всички международни академични стандарти, но не се поддържат от споменатите бази. Анализът показва, че по-високите показатели в раздела научни изследвания в другите ВУ до голяма степен се дължи на публикационна активност на преподаватели, които имат квалификация и публикуват в издания с научен профил, различни от теологията.

Показателите от раздела научна дейност налагат предприемането на мерки за повишаване на публикационната активност и на индексите за цитируемост.

Положителна тенденция е успешното развиване на докторската програма на направлението, което се доказва от данните при показателите в този раздел.

Показателите в раздела „Учебна среда” са идентични за 2020 и 2019 г. Общият извод е, че следва да се търсят възможности за оптимизиране на учебната среда. Всички досегашни издания на рейтинговата класация посочват като сериозен проблем нуждата от повече помещения за катедрите, които обслужват направлението, както и от повече техника (компютри, проектори и т. н.). Това е особено наложително с оглед много добре развиващата се докторска програма на направлението.

Показателите в раздел „Социално-битови и административни услуги” и „Престиж” за 2020 г. представят по-добри резултати в сравнение с 2019 г.

Налице е повишаване на резултатите и по показателите в раздела „Реализация на пазара на труда и регионална значимост”. Тук тревога будят по-ниските резултати по показателите *привлекателност на ВУ за кандидат-студентите в областта и в региона*, както и тези, свързани с *безработицата сред завършилите спрямо средната за региона на висшето училище като съотношение и разлика*. Данните сочат устойчива тенденция, която не показва съществени отклонения в сравнение с останалите ВУ, в които се осъществява обучение по направлението, и до голяма степен зависи от общите за страната процеси.

Таблица 1. Сравнение на показателите за професионално направление 2.4. Религия и теология по ВУ

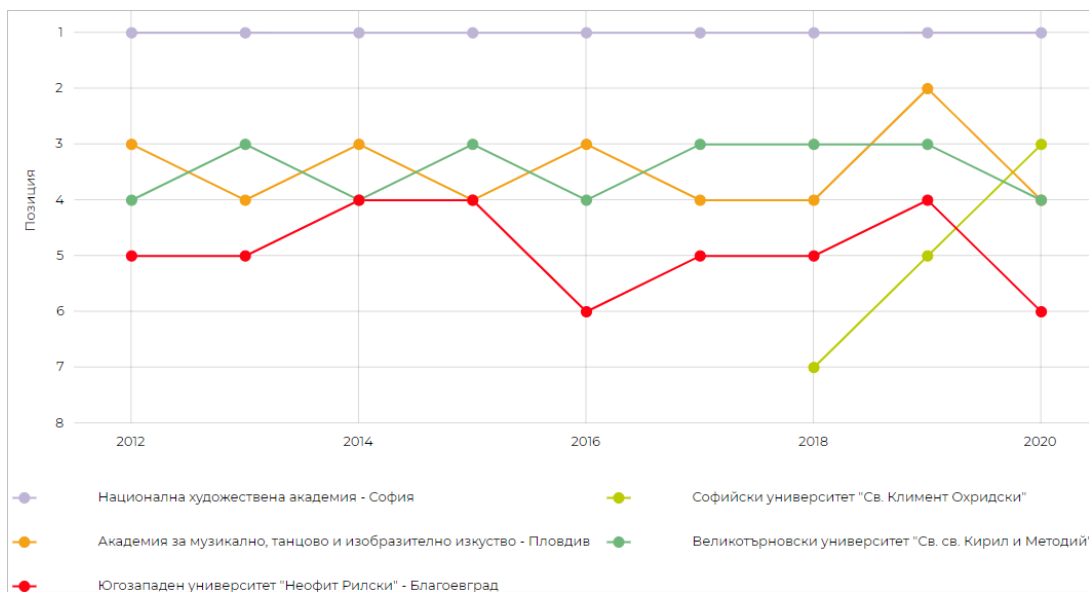
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	професионално направление 2.4. Религия и теология
Учебен процес				
9.34	9.33	7.71	7.7	Програмна акредитация
9.61	9.45	9.12	9.39	Институционална акредитация
2	1	1	1	Специалности за обучение на бакалаври
19	6	1	1	Специалности за обучение на магистри
95.56	91.85	92.86	91.25	Ексклузивност на преподавателския състав
63.6	72.6	69.64	73.91	Дипломирани студенти
8.51	131.58	0	0	Международна мобилност
0	0	0	0	Съвместни програми с чуждестранни висши училища
0	0	0	0	Участие в съвместни програми с чуждестранни висши училища
Научни изследвания				
10	3	3	3	Индекс на цитируемост по научна област (Scopus)
9	2	2	3	Индекс на цитируемост без автоцитирания по научна област (Scopus)
1	0	0	0	Индекс на цитируемост по научна област (Web of Science)
2.91	0.95	0.57	0.82	Среден брой цитирания на документ (Scopus)
0.05	0	0	0	Среден брой цитирания на документ (Web of Science)
135	8	7	22	Документи, цитирани поне веднъж (Scopus)
1	0	0	0	Документи, цитирани поне веднъж (Web of Science)
248	7	25	53	Статии в научни списания (Scopus)
11	0	0	0	Статии в научни списания (Web of Science)
24	8	6	10	Доклади от научни конференции (Scopus)
0	1	0	0	Доклади от научни конференции (Web of Science)
19	1	0	0	Съвместни научни публикации (Web of Science)
1	1	0	0	Докторски програми в професионалното направление
190	63	55	88	Докторски програми във висшето училище
14.04	36.84	6.25	0	Съотношение докторанти към студенти

701	293	346	607	Общо средства за НИД на студент
644	275	288	580	Привлечени средства за НИД на студент
Учебна среда				
49	14	406	56	Стопански инвентар (в лева на студент)
1166	219	490	854	Оборудване (в лева на студент)
138.69	57.28	59.02	41.61	Библиотечен фонд на студент
38.4	14.91	32.41	5.3	Ползваемост на библиотечния фонд
34	19	24	30	Информационно обезпечаване
9.99	8.01	10.1	5.57	Учебна застроена площ на студент
Социално-битови и административни услуги				
2238	975	531	1072	Стипендии
32.3	27.53	7.4	14.34	Студентски общежития
Престиж				
4.41	4.86	n/a	4.13	Среден успех от дипломата за завършено средно образование
2.55	2.63	0	8.93	Чуждестранни студенти
44.67	37.27	5.36	5.21	Престиж сред студентите
n/a	n/a	n/a	n/a	Престиж сред работодатели
n/a	n/a	n/a	n/a	Престиж сред преподавателите
Реализация на пазара на труда и регионална значимост				
3.14	3.05	4.08	6.40	Безработица сред завършилите
46.95	55.81	42.86	31.58	Приложение на придобитото висше образование и реализация по призвание
75.33	78.57	76.6	59.42	Принос към осигурителната система
1226	1044	1077	1045	Осигурителен доход на завършилите
0.9	1.01	0.97	0.9	Съотношение на осигурителния доход на завършилите спрямо средната заплата за областта
51.99	26.79	31.91	39.13	Регионална реализация
46.94	60	40	33.33	Регионална реализация на позиция за висше образование
0.73	1.67	1.45	0.47	Безработица сред завършилите спрямо средната за региона на висшето училище (съотношение)

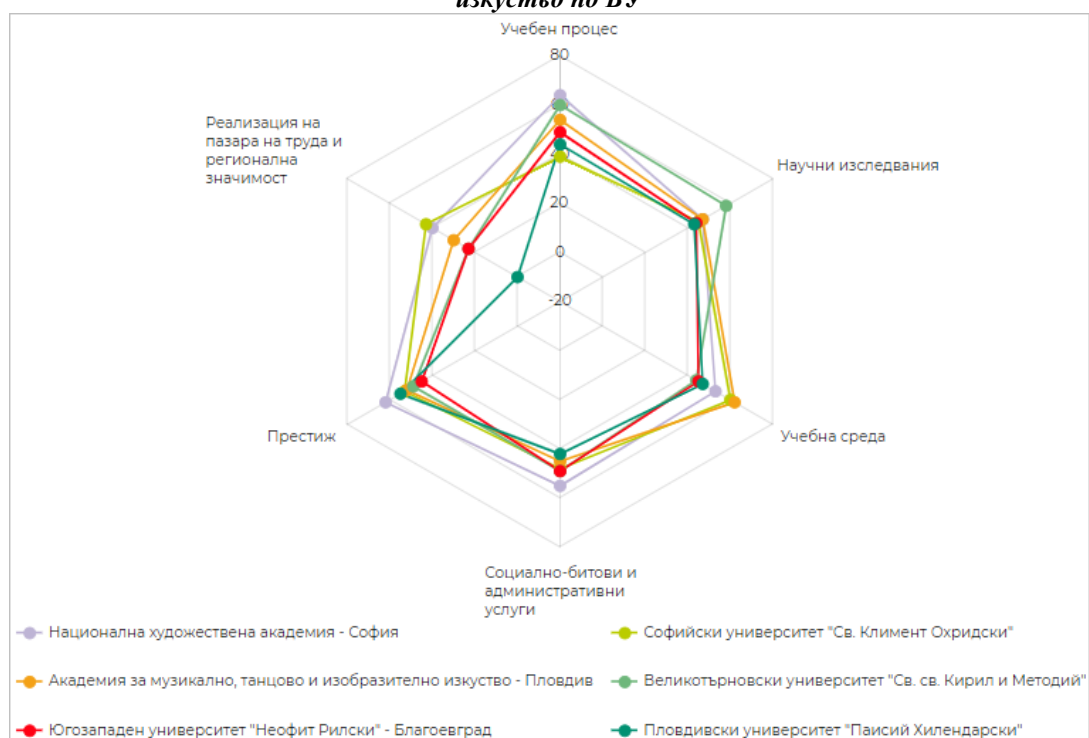
II. ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 8.2. ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Според Рейтинговата система на висшите училища в България оценката за 2020 г. (45), която получава направление 8.2. *Изобразително изкуство* във Великотърновския университет е аналогична спрямо предходната 2019 г. (45), като направлението е отново на 3 място от общо 6 висши училища в стандартизираните класации на РСВУ за 2020 г. Сред показателите, касаещи учебния процес, няма значими разлики спрямо ВУ със сходен общ резултат.

Фигура 3. Развитие на показателите за професионално направление 8.2. Изобразително изкуство по ВУ

Фигура 4. Сравнение на показателите за професионално направление 8.2. Изобразително изкуство по ВУ

При показателите, свързани с **учебния процес**, се забелязва увеличаване на коефициента за 2020 г. спрямо предходните години по показателите *програмна акредитация на направление* (9.38 спрямо 9,23 за 2019 г.) и *международна мобилност* (98.45 спрямо 88,4 за 2019 г.). Положителна тенденция показват и резултатите по показателите *интензивност на обучението* и *брой студенти*. В сравнение с предходната година обаче се отчитат по-ниски резултати по почти всички останали показатели.

По-ниски в сравнение с 2019 г. са резултатите при показателите, свързани с **научните изследвания**. Въпреки това е факт, че в направление и специалността немалко преподаватели бяха хабилитирани или преминаха в по-висока академична

степен. Този коефициент обаче е по-висок в няколко държавни висши училища. Налагащият се извод е, че трябва да се работи още по-усърдно за повишаването на индекса на цитируемост на преподавателите от катедра „Църковни изкуства“ на ПБФ при ВТУ в SCOPUS и Web of Science. Една от основните причини за този проблем е, че за направление 8.2. *Изобразително изкуство* публикации в нереферирани издания не носят никакъв актив на преподавателите, а и броят на базите данни с научна информация, в които реферирана и индексирана публикация може да се отчете като актив, е силно ограничен. Не се отчита спецификата на направлението и ангажираността на преподавателите в три основни посоки: ангажираност с лекции и преподаване, самостоятелни или колективни творчески изяви – изложби, проекти, форуми (изискващи творческа работа в ателие) и не на последно място – научна дейност. На практика времето, което един преподавател-художник трябва да отдели за научна дейност и създаване на качествени научни публикации, е ограничено поради едновременното му утвърждаване като творец и художник на фона на значително нарасналата учебна и административна заетост.

Тревожни са резултатите при показателите от групата „Учебна среда“. *Оценката на материалната база* бележи значителен спад (коефициент 5.62 за 2020 г. спрямо 6,85 за 2019 г.). По нисък е резултатът и по показателите *учебен график* и *оценка на библиотечния фонд*. Трябва да се потърси финансов механизъм за обновяване на съществуващата материална база, за своевременни ремонтни дейности при наличието на проблеми (с отоплителната система и други; поддръжка на покривната конструкция и др.). В тази връзка отчитаме необходимост и от повече компютри, необходими за учебния процес, мултимедийни презентации и научни конференции (засега катедрата разполага с една такава система). По отношение на актуализация на учебните планове на специалността, може да се заяви, че ежегодно се прави такава с цел проследяване на тенденциите в направлението във ВУ в Европа. Същото се отнася и за учебните програми по всяка една от дисциплините, които преподавателите от катедрата актуализират периодично. Графикът и натовареността на студентите с учебни занятия е оптимизиран в полза на студентите.

По показатели „Социално-битови и административни услуги“ се вижда увеличаване броя на стипендиите за студентите. Същевременно обаче оценките по показателите *удовлетвореност от социално-битовите условия*, *оценка на студентите за административното обслужване* и *подкрепа за кариерното развитие* са по-ниски в сравнение с предходната година.

По показател „Престиж“ специалност „Църковни изкуства“ се нарежда сред уникалните за страната ни ВУ. Интердисциплинарният характер на обучението обуславя добре подготвени специалисти с широк кръг от възможности за реализация. Тук ВТУ няма значимо отклонение спрямо показателите на останалите държавни ВУ. Налице е повишаване на резултатите по почти всички показатели.

От показателите „Реализация на пазара на труда и регионална значимост“, впечатление прави увеличението на коефициента на безработица сред завършилите (4.56 за 2020 г., спрямо 3,69 за 2019 г. и 1,63 за 2018 г.). Ситуацията обаче е идентична с всички ВУ за направление 8.2. *Изобразително изкуство* в цялата страна. Положителна тенденция се наблюдава по отношение на показателите *съотношение на осигурителния доход на завършилите спрямо средната заплата за областта*, *привлекателност на ВУ за кандидат-студентите в областта* и *привлекателност на ВУ за кандидат-студентите в региона*. Останалите показатели в тази група са близки до стойностите, които са отчетени за ВУ със сходен общ резултат.

Таблица 2. Сравнение на показателите за професионално направление 8.2. Изобразително изкуство по ВУ

Национална художествена академия - София	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
Учебен процес					
9.43	7.53	8.83	9.38	8.67	Програмна акредитация
9.2	9.61	9.14	9.45	9.3	Институционална акредитация
18	1	6	7	2	Специалности за обучение на бакалаври
21	2	11	10	1	Специалности за обучение на магистри
97.66	95.56	98.54	91.85	89.57	Ексклузивност на преподавателския състав
80.49	43.75	75.82	75.08	69.44	Дипломирани студенти
80.68	0	43.01	98.45	0	Международна мобилност
0	0	0	0	0	Съвместни програми с чуждестранни висши училища
0	0	0	0	0	Участие в съвместни програми с чуждестранни висши училища
Научни изследвания					
1	0	1	1	1	Докторски програми в професионалното направление
1	190	5	63	88	Докторски програми във висшето училище
8.86	0	6.45	18.65	0	Съотношение докторанти към студенти
167	701	361	293	446	Общо средства за НИД на студент
57	644	270	275	411	Привлечени средства за НИД на студент
Учебна среда					
51	49	480	14	267	Стопански инвентар (в лева на студент)
4070	1166	1414	219	682	Оборудване (в лева на студент)
34.86	138.69	170.09	57.28	27.28	Библиотечен фонд на студент
35.91	38.4	118.87	14.91	12.32	Ползваемост на библиотечния фонд
15	34	14	19	21	Информационно обезпечаване
22.75	9.99	10.39	8.01	11.18	Учебна застроена площ на студент
Социално-битови и административни услуги					
771	230	421	379	825	Стипендии
33.86	32.3	14.13	27.53	12.91	Студентски общежития
Престиж					
5.15	5.14	5.12	4.94	4.7	Среден успех от дипломата за завършено средно образование
7.61	7.84	3.23	5.18	26.09	Чуждестранни студенти
33.44	5.98	8.49	3.91	1.16	Престиж сред студентите
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	Престиж сред работодатели
42.41	10.79	15.96	30.94	1.54	Престиж сред преподавателите
Реализация на пазара на труда и регионална значимост					
2.51	2.42	3.35	4.56	4.93	Безработица сред завършилите
33.14	55	17.16	24	18.37	Приложение на придобитото висше образование и реализация по призвание
65.7	70.97	71.03	61.09	68.42	Принос към осигурителната система
1217	985	944	957	884	Осигурителен доход на завършилите
0.85	0.6	0.89	0.89	0.79	Съотношение на осигурителния доход на завършилите спрямо средната заплата за областта
49.03	48.39	45.79	17.65	53.95	Регионална реализация
30.58	40	15.31	23.08	17.07	Регионална реализация на позиция за висше образование
0.92	0.95	0.9	1.12	0.47	Безработица сред завършилите спрямо средната за региона на висшето училище (съотношение)

Изводи и констатации:

Професионалните направления от Православния богословски факултет запазват стойностите по основни групи индикатори.

Мерки за подобряване на рейтинговите индикатори:

1. Създаване, поддържане и разширяване на контактите с потребители на кадри и установяване на дълготрайни и устойчиви партньорства.

2. Поддържане на бакалавърски, магистърски и докторски програми, съобразени с потребностите на обучаемите, очакванията и изискванията на потребителите на кадри, потребностите на пазара на труда.

3. Поощряване студентската активност в проектна дейност, научни форуми и международна мобилност.

4. Вземане на мерки за повишаване на публикационната активност и на индексите за цитируемост, както и увеличение на публикациите в SCOPUS и WEB of Science. Една от възможностите в тази посока е отделянето на повече средства за финансиране на проекти по Наредбата за НХТД на ВТУ и осигуряването на целеви субсидии, които да позволят публикуването в научни издания с релевантен индекс на цитируемост.

5. Отделяне на повече средства за финансиране на проекти по Наредбата за НХТД на ВТУ, в които за предходни години преподаватели от екипа са отчетели по-голям брой публикации, цитирани в SCOPUS и Web of Science.

6. По-голяма инициативност от страна на преподавателите в ръководството на проекти, финансирани от ВТУ и други източници и програми.

7. Търсене на възможности за оптимизиране на учебната среда и подобряване на материално-техническата база.

09.12.2020 г.

Изготвил доклада:

доц. д-р М. Легкоступ